

Internationale dag van de ouderen – Vlaamse Ouderenraad roept minister De Croo op tot actie

Samenvatting:

- De vergrijzing is volop in opgang, ook buiten Europa.
- Het snel groeiend aantal ouderen stelt ontwikkelingslanden voor zware uitdagingen.
- Ouderenorganisaties en ontwikkelingsbewegingen roepen minister De Croo op tot actie.

Naar aanleiding van **1 oktober, de internationale dag van de ouderen**, roepen de Vlaamse Ouderenraad, de ouderenverenigingen en ontwikkelingsorganisaties FOS, Wereldsolidariteit en TRIAS de federale regering op tot actie rond de wereldwijde vergrijzing binnen het Belgische ontwikkelingsbeleid. “Ouderen zijn nog te vaak een blinde vlek in het ontwikkelingsbeleid.”

Vergrijzing is meer dan een Europees fenomeen

Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie staan we aan de vooravond van een **verdubbeling** van het wereldwijde aantal ouderen. Tegen 2050 zal het aandeel 60-plussers stijgen van 12,3% naar 21,5% van de wereldbevolking, goed voor meer dan 2 miljard ouderen in totaal (tegenover ca. 870 miljoen nu).

Die vergrijzing is bovendien **niet enkel een Europees fenomeen**. De voorbije decennia zette de levensverwachting wereldwijd een snelle stijging in. Onder meer in Zuidoost-Azië en Noord-Afrika leven mensen meer dan de helft langer op twee generaties tijd. In de jaren '60 werd men er gemiddeld 48 jaar oud, vandaag is dat bijna 75 jaar, zo blijkt uit cijfers van de Wereldbank. Voor deze landen is die grote groep ouderen een nieuw fenomeen.

“We moeten ervoor zorgen dat ouderen zo lang mogelijk zelfstandig en gezond kunnen blijven. De mate waarin ouderen zelfstandig kunnen blijven leven, de zorg voor familieleden opnemen en helpen met het onderwijs van de kinderen, kan in die landen net voor extra groei zorgen”, stelt Nils Vandeweghe, directeur van de Vlaamse Ouderenraad. “Maar in heel wat ontwikkelingslanden is hiervoor nog een lange weg te gaan. Daarbij is meer internationale begeleiding en ondersteuning nodig.”

Uitdagingen: sociale bescherming, mensenrechten en noodhulp

De organisaties zien 3 grote uitdagingen rond ouderen: sociale bescherming, mensenrechten en humanitaire hulp.

Allereerst hebben veel ouderen geen toegang tot **sociale zekerheid**. Daardoor leven zij vaak in erbarmelijke omstandigheden en in slechte gezondheid. Zo ontvangt slechts 1 op 4 ouderen in lage en middeninkomenslanden een pensioen. Zij moeten letterlijk werken tot ze erbij neervallen. Tegelijk heeft meer dan 60% van de ouderen in ontwikkelingslanden geen toegang tot gezondheidszorg, onder meer door de hoge kostprijs en een gebrek aan transport, zo staat in een recent rapport van de Wereldgezondheidsorganisatie.

Ouderen zijn ook vaker dan andere generaties het slachtoffer van **humanitaire rampen**, die zich door de klimaatsopwarming ook steeds vaker zullen voordoen. Zo was 75% van de dodelijke slachtoffers van de orkaan Katrina ouder dan 60, en 56% van de slachtoffers door de tsunami in Japan was ouder

dan 65. Toch is slechts 1% van humanitaire hulpprojecten gericht op ouderen, zo blijkt uit cijfers van HelpAge International.

Tot slot worden ouderen in veel landen getroffen door schendingen van hun **mensenrechten**. Dat gaat van een gebrek aan ondersteuning voor ouderen die niet meer in staat zijn om te werken tot verregaande vormen van discriminatie en uitsluiting. Structurele bescherming voor de mensenrechten van ouderen is er momenteel nauwelijks. “De Verenigde Naties bekijken wat er mogelijk is om de mensenrechten van ouderen beter te beschermen, maar dat proces loopt enorm traag. Heel wat Westerse landen staan daarbij op de rem”, vertelt Nils Vandenweghe.

Oproep aan de federale regering

Als oplossing vragen de organisaties minister van Ontwikkelingssamenwerking **Alexander De Croo** om meer aandacht te besteden aan ouderen binnen het ontwikkelingsbeleid en om sterker in te zetten op sociale bescherming. “Als voormalig pensioenminister zou Alexander De Croo perfect moeten inzien hoe reëel de vergrijzingsuitdagingen zijn voor deze landen. We vragen hem stappen te nemen om hier internationaal aandacht op te vestigen en die lijn door te trekken in het Belgisch ontwikkelingsbeleid.”

De organisaties roepen de federale regering ook op om zich actief en constructief op te stellen in de VN-discussies rond een eventueel **verdrag voor de mensenrechten van ouderen**. “Een apart mensenrechtenverdrag zou het verbeteren van de levensomstandigheden van ouderen veel hoger op de politieke agenda zetten, zoals het dat ook voor kinderen, vrouwen en mensen met een handicap heeft gedaan.”

Getuigenissen uit het Zuiden – zie bijlage:

- “Ik kan enkel op pensioen als ik de lotto win.” - Ernest (63) uit Zuid-Afrika
- “Ik sta alleen in voor het gezinsinkomen en voor de zorg aan mijn man en zoon.” - Mojirunessa (75) uit Bangladesh
- “Ik vraag me af wat ik zou doen zonder mijn dieren.” - Teofila (70) uit Peru

Ondertekenende organisaties:

- Vlaamse Ouderenraad
- Ontwikkelingsorganisaties: Wereldsolidariteit, FOS en TRIAS
- Ouderenverenigingen: FedOS, NEOS, OKRA, S-Plus, Vief, Vlaamse Actieve Senioren, ABVV-senioren, CD&V-senioren, GroenPlus, HVV Grijze Geuzen Platform, Seniorenraad Landelijke Beweging

Meer info?

Contactpersoon: Nils Vandenweghe – 02 209 34 51 – 0472 36 61 51

Het standpunt van de Vlaamse Ouderenraad over de VN-discussie rond een mensenrechtenverdrag voor ouderen kan je [hier](#) terugvinden.

Wie zijn we?

De Vlaamse Ouderenraad is het advies- en inspraakorgaan van ouderen bij de Vlaamse regering. De vzw is een overlegplatform van organisaties van en voor ouderen.

www.vlaamse-ouderenraad.be